

Önemli olan kendi bahçemizi yeşertmektir

EMEL KADÖR

"Eleştirel söylem kültürünün karşısına dikilen güçlerle olan mücadelemi Sisypheos'un kayasına benzetebilirim"
Leyla Erbil

Zihin Kuşları Leyla Erbil'in son eseri. Kurmaca yapıtları dışında okura direkt seslendiği eserlerinin yasadığı toplumsal olaylar ve kişilerle ilgili bazı noktaları irdelediği denemelerden oluşuyor. Bir anlamda, bıkmadan, vazgeçmeden, inatla yazma halinin belgesi.

Borges'den Proust'a, Sait Faik'ten Tezer Özlü'ye, dostluktan, kavgaya, felsefeden, eleştiriye geniş bir yelpazede pek çok konuyu tartışıyor.

Leyla Erbil varoluş sorunsalıyla birlikte doğru bilinmeyen, unutulması istenen bireysel ya da toplumsal konuları yazmaya kendine ilke edinmiş çağının tanığı bir yazar.

Bireyin varoluş sıkıntıları, çelişkiler, gizlenenler, görünmeyenler, iki yüzlülükler, çarpıtmalar, toplumsal belleğin zayıflığı onu hep rahatsız etmiş. Eserlerinin arka planına bakıldığında bu kaygısı çok net.

Kendi olmak, kendi için varlık, Leyla Erbil'in temel izleği. Selahattin Hilav'ın Zihin Kuşları Üzerine Çeşitlemeler adlı ufuk açıcı yazısına da yer verilmiş kitapta. Hilav, Leyla Erbil'in yaşadığı dönemde hırpalanma nedenini, eleştirmenlerin onun eserlerindeki Marx- Freud ilişkisine yeterince eğilmediklerine bağlıyor. Çünkü

diyor Hilav "Felsefenin özü, hakikatın araştırılması ve özgürlüktür" Leyla Erbil'in de hayatı boyunca üzerinde en çok durduğu ve işlediği kavramlar bunlar.

Marcel Proust'un Kayıp Zamanın İzinde yapıtında yedi kitap boyunca farklı biçimlerde yinelenen Vinteuil Sonatı'nın müzik literatüründe bir gerçekliği yok, ama yüz yıldır her okuyanı kendine çekiyor. Leyla Erbil de bu sonatın peşine düşüyor. Bu arayış sırasındaki uygulamaları içtenlikle anlatırken aşk, kadın doğası, yazarn inandırıcılığı, çeviri, dil konularında hem düşündürüyor hem de yüzümüzde bir tebessümle gezdiriyor bizi.

Sait Faik'i eleştirenleri yanıtlarken ondaki seyrin halini ele alıyor uzun uzun. "O gezdiği, dolaştığı, bulunduğu her yerde bir seyrin, bir görme halindedir.

Göz'den geçip gelinen nokta yürek'tir." yargısına varıyor Sait Faik'teki gözlemi anlatırken.

1998'lerdeki "medya" için "Korkutuyor beni medya." diyor. Tröstleşmiş sermayenin temiz bir imaj yaratmak isteğiyle edebiyat ödülleri kullandığına dikkat çekiyor. O günkü manzarayı neden-sonuç bağlamıyla ele alarak toplumun nasıl dönüştürüldüğünü açıkladığı deneme çok etkileyici bir durum saptaması ve eleştirisi içeriyor. 1998'deki medyayı yerden yere vuruyor. Bugünden geriye baktığımızda o eleştirilenlerin ilerisinde daha ürkütücü bir zamanın tanıklığıyla, Erbil o günden bugünleri yazmış, dedirtiyor...

Leyla Erbil

O yıllarda Demir Özlü'nün başlattığı "Özgün Bir Türk Edebiyatı var mıdır?" tartışmasına da giriyor Leyla Erbil, her zamanki açık sözlülüğüyle. "Bence Türkçe yazılması anlamında bir Türk Edebiyatı, özgün yazarları olması anlamında da özgün bir edebiyatımız vardır." görüşünü baştan ortaya koyuyor. Konuşmaktan yazmaktan bıkmadığı eski-yeni edebiyat, eleştiri, hakikat, taklit, çalın, ödül, özgünlük gibi konuları irdeliyor. Orhan Pamuk'u tartışıyor. Yazınını etkileyen yazar ve şairler ile edebiyat dışından Marx ve Freud'u da vefa duygusuyla anıyor. "Biz bir dünya görüşüne sahip olduk, bir formasyondan geçtik." diyor tüm çağdaşları için.

Zihin Kuşları'nda onu etkileyen hâlâ ve hep düşünülme, üzerinde

konusulmaya gereksinim olduğunu düşündüğü toplumsal bellekteki önemli olayları, kendisine yöneltile suçlamaları bir de deneme türü kalıpları içinde ele almış.

"Ironi, absürt, kara mizahı gölge bir yansıma olarak kullandım. Bu da bir eğlence işte. Okuru, satış rakamlarını, beğenilip beğenilmeyeceğini, eleştirmenlerin hoşnutluğunu hiç düşünmedim. Önemli olan kendi bahçemizi yeşertmektir. Eleştirel söylem kültürünün karşısına dikilen güçlerle olan mücadelemi Sisypheos'un kayasına benzetebilirim."

İyi ki yaşamış, son derece geniş bir bakış açısıyla, entelektüel birikimiyle, derinleştirici üslubuyla iyi ki yazmış Leyla Erbil. Ölümünün 10. yılında eserleriyle okurun zihninde kuşlar uçurmaya devam ediyor.

DÜNYANIN BÜYÜSÜ

Hazırlayan:
Turan Horzum
Murat Şahin

HİKAYELERİN BÜYÜSÜ

Kapıyı ikinci çekmecedeki anahatın yanına koyup gitmiş. Yerinde göremeyince telaşlandı. Her yeri aradım. Açık kalan kapılardan nefret ettiğimi biliyor. Odanın kapısı açıkken uyuyamadığı da. Ondan da, çekip gitmelerinden de bıktım. Her gidişinde ardında bıraktığı yaratıcı boşluklarından da. İkinci çekmeceye kapatmam gereken bir kapı duruyor ve ben şuracıkta uyuyakalıyorum. Bütünboşlukların canice-henneme.

Elif ERDOĞAN
Dokuzdan Küpe Çiçeği

YAZARIN BÜYÜSÜ

Hiçbir rutin ya da ritüelim yok yazma konusunda. Çoğunlukla zihnimde şekillenen öyküleri oturup bir solukta yazıyorum. Hatırı sayılır bir kısmı da

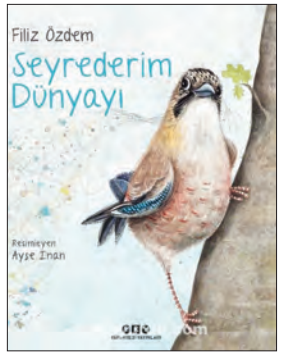
Elif Erdoğan

zihnimde bir şey belirmeden bir kelimenin, bir nesnenin peşine takılıp yazdığım öyküler. Dosyayı açıp yazmalar sıklaştıkça ben de her gün bir şeyler yazmak konusunda ısrarcı oldum, süreç böyle gelişti. Dokuzdan Küpe Çiçeği adı daha önce yazdığım bir çocuk hikâyesinden geliyor, bu hikâyeyi tam olarak istediğim yere çekemedim ama bir kitap ismi olarak bu dosyaya çok yakıştırdım.

Elif ERDOĞAN

UYKUDAN ÖNCE

Bu sayıda tanıtacağımız kitabımız dışlanan bir kuşun hikâyesini anlatan 'Seyrederim Dünyayı'

"Seyrederim Dünyayı" Filiz Özdem'in kelimeleriyle Ayşe İnan'ın resimlerini buluşturan harika bir kitap.

Alakarga çok güzel bir kuş ama sesi öyle kötü ki, onu kimse yanında istemiyor.

Bunun üzerine Alakarga havalanıyor, dünyadaki yerini ararken doğayı seyre dalıyor.

Bu hayranlık verici manzara karşısında sessizliğe bürünüyor, gözleri şenleniyor.

Seyrederim Dünyayı
Filiz ÖZDEM
YKY

Aforizmalar

Günahları köklerinden sökün:
Hayat aniden solar.
E. M. CIORAN

Yazalım albayım. İşte kalem,
işte ıstırap albayım.
O. ATAY

Birine şöyle demek güzeldir: Seni
hep seveceğim. Ama insan bir de
gerçekten böyle yaparsa!
E. CANETTI

Anlatılana dek aslında hiçbir
şey olmamıştı.
V. WOOLF

Aşkın iki büyük trajedisi vardır: İlki
kavuşamamak, ikincisiyse kavuşmaktır.
O. WILDE

Benim kötülüklerim kötülük yapmak
için değildir. Sonuçsuz kalmış olan
iyilikleri duyumsamamandır.
F. FERRUHZAD

RAFLARDAKİ KİTAPLAR

